

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету міжнародних відносин і права
Юрій МУДРИК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія та основи культурології

Галузь знань – Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність – Е2 Екологія
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Екологія
Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, *Шифр дисципліни* – ОЗП.06
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: Обов'язкова (Загальної підготовки)
Факультет – міжнародних відносин і права
Кафедра – філософії та соціально-гуманітарних наук

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисциплін		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
денна	1	2	4	120	50	32	-	-	18	70			+	
заочна	1	2	4	120	12	6	-	-	6	108			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми Екологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Робоча програма складена _____ канд. політ. наук, доц. Наталія ЛЮТКО

Схвалена на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук
Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1. Зав. кафедри _____ Наталія ПЕТРУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету _____ Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри екології та біологічної освіти, кандидат технічних наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Ольга ЄФРЕМОВА
Гарант освітньої програми	Гуманітарно-педагогічний факультет		Ольга ЄФРЕМОВА
Декан факультету, кандидат педагогічних наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Філософія та основи культурології» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у загальній підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, очної (денної) та заочної форм здобуття вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною «Екологія» в межах спеціальності Е2 Екологія.

Пререквізити – Вихідна

Постреквізити – ОЗП.07 Громадянське суспільство, ОФП.19 Основи наукових досліджень

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов (ІК); Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 04); Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 06); Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 07); Навички міжособистісної взаємодії (ЗК 10); Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ЗК 12); Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 13).

– **програми результати навчання**: Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології (ПРН 13); Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення (ПРН 14); Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів (ПРН 15); Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів (ПРН 17); Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти (ПРН 19); Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ПРН 24); Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя (ПРН 25).

Мета дисципліни. Забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів;

Предмет дисципліни. Філософська аналітика культурної сфери суспільства.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання з ключових проблем філософії та культурології; забезпечення оволодіння системою філософських знань, які виступають методологічними засобами для аналізу природничих та гуманітарних наук; формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історикотипологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: розуміти інтелектуальне та соціокультурне призначення філософії, її пізнавальні та культуруотворюючі можливості; знати еволюцію основних філософських ідей та проблем, напрями і тенденції сучасного філософського дискурсу, їх зв'язок з попередньою інтелектуальною історією; вміти логічною послідовно та аргументовано усно і письмово висловлювати міркування щодо основних філософських проблем в контексті сучасних соціокультурних процесів; відрізнати суб'єктивні спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім; виявляти, формулювати та вирішувати проблеми із застосуванням філософських категорій; знати теоретичні підходи до визначення культури, усвідомлення її проявів та форм існування. уміти збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів із застосуванням методів критичного аналізу джерел; виявляти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, визначати їх специфічні риси та характеристики.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінар	СРС	лекції	семінар	СРС
	<i>Другий семестр</i>			<i>Другий семестр</i>		
ТЕМА 1. Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві	2	2	3	2	2	7
ТЕМА 2. Історія розвитку філософської думки Стародавньої Індії та Китаю	2		3			7
ТЕМА 3. Антична філософія	2	2	3			7
ТЕМА 4. Філософія Середньовіччя та Відродження: основні риси та етапи розвитку	2		3			7
ТЕМА 5. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва	2	2	3			7
ТЕМА 6. Німецька класична філософія	2		3			6
ТЕМА 7. Сучасна світова філософія	2	2	3			7
ТЕМА 8. Вітчизняна філософська думка: традиції та особливості	2		3		2	6
ТЕМА 9. Філософські проблеми буття (Онтологія)	2	2	3			7
Тема 10. Людина та її буття як предмет філософського осмислення	2		13	2		7
ТЕМА 11. Гносеологія (філософська теорія пізнання)	2	2	3			6
ТЕМА 12. Філософська теорія цінностей (аксіологія)	2		3			7
ТЕМА 13. Культурологія як гуманітарна наука	2	2	3			7
ТЕМА 14. Культура: поняття, походження, розвиток	2		5	2	2	7
Тема 15. Міжкультурна комунікація та діалог культур	2	4	13			6
Тема 16. Тенденції сучасного культурного розвитку	2		3			7
Разом за 2-й семестр:	32	18	70	6	6	108

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Другий семестр</i>		
1	Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві. Світогляд людини, його сутність, структура та історичні типи. Особливості філософського знання. Предмет філософії. Структура та функції філософського знання. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	Історія розвитку філософської думки Стародавньої Індії та Китаю. Умови формування та загальні риси філософії стародавності. Філософія Стародавньої Індії. Філософія Стародавнього Китаю. Літ.: [1] с. 49-52; [2] с. 10-14; [4] с. 48-50	2
3	Антична філософія. Зародження та основні етапи розвитку античної філософії. Натурфілософський період (рання класика). Класичний етап (висока класика) розвитку античної філософії. Пізня класика (римсько-еллінський період) у розвитку античної філософії. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
4	Філософія Середньовіччя та Відродження: основні риси та етапи розвитку. Основні риси та етапи розвитку середньовічної філософії. Філософія епохи Відродження. Літ.: [2] с. 49-57; [3] с. 124-142; [4] с. 88-90	2
5	Філософія Нового часу та епохи Просвітництва. Наукова революція XVII ст. і проблема методу пізнання у філософії. Філософія Просвітництва: проблема людини. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
6	Німецька класична філософія. Критичний ідеалізм Іммануїла Канта. Філософські погляди Йоганна Готліба Фіхте. Філософія Фрідріха Вільгельма Шеллінга. Філософське вчення Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля. Антропологічний матеріалізм Людвіга Андреаса Фейєрбаха Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
7	Сучасна світова філософія. Загальна характеристика сучасної філософської парадигми. Ірраціоналістично-гуманістичний напрям у сучасній філософії. Позитивістська тенденція в сучасній світовій філософії. Комунікативна філософія. Постмодерністський напрям у сучасній філософії. Релігійно-філософські вчення. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2
8	Вітчизняна філософська думка: традиції та особливості. Філософська думка в культурі Київської Русі. Культурно-національне відродження XVI-XVII ст. і доба українського бароко. Філософія Г.С.Сковороди. Філософія українського романтизму. Особливості розвитку української філософії XX ст. Літ.: [1] с. 99-102; [2] с. 41-47	2
9	Філософські проблеми буття (Онтологія). Історична еволюція поглядів на буття. Основні форми буття. Філософський зміст категорій «матерія», «рух», «простір» і «час». Свідомість як філософська проблема. Літ.: [1] с. 106-122; [3] с. 51-67	2
10	Людина та її буття як предмет філософського осмислення. Становлення філософських уявлень про людину. Багатовимірність людського буття: співвідношення біологічного і соціального в людині. Свідомість як фундаментальна властивість	2

	людини. Поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Структура особистості. Соціалізація особистості: етапи, механізми, форми.	
11	Гносеологія (філософська теорія пізнання). Проблемне поле гносеології. Основні гносеологічні категорії. Суб'єкт і об'єкт у процесі пізнання. Методи і прийоми пізнання. Раціональні та позанаукові способи пізнання. Наука як спосіб пізнання. Істина. Критерії істини. Літ.: [1] с. 39-56; [3] с. 13-22; [4] с. 38-59	2
12	Аксіологія (філософська теорія цінностей). Цінності як визначальна характеристика людського буття. Норми і символи – практичне втілення цінностей. Функціонування цінностей: а). синхронічний аспект аналізу функціонування цінностей у культурному просторі; б). діахронічний аспект аналізу функціонування цінностей в історії культури. Ціннісні орієнтації сучасної людини. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2
13	Культурологія як гуманітарна наука. Культурологія як самостійна галузь знання: предмет та завдання культурології. Структура та функції культурології. Місце культурології в системі гуманітарних та природничих наук. Методи культурологічних досліджень. Літ.: [1] с. 92-110; [3] с. 54-66; [4] с. 78-80	2
14	Культура: поняття, походження. Основні підходи до аналізу сутності та морфологія культури. Агенти та інститути культури. Риси та проблема специфічності культури. Функції культури. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
15	Міжкультурна комунікація і діалог культур. Сутність соціокультурної комунікації. Елементи культурного простору та їх роль в процесі міжкультурної комунікації. Культурні традиції та інновації. Практика міжкультурної комунікації та освоєння іншої культури. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
16	Тенденції сучасного культурного розвитку. Основні риси сучасної світової культури. Тенденції та моделі культурної універсалізації у світовому сучасному процесі. Культура та глобальні проблеми сучасності. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури. Літ.: [1] с. 39-56; [3] с. 13-22; [4] с. 38-59	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>Другий семестр</i>		
1	Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві.. Світогляд людини, його сутність, структура та історичні типи. Особливості філософського знання. Предмет філософії. Структура та функції філософського знання. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	Людина та її буття як предмет філософського осмислення. Становлення філософських уявлень про людину. Багатовимірність людського буття: співвідношення біологічного і соціального в людині. Свідомість як фундаментальна властивість людини. Поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Структура особистості. Соціалізація особистості: етапи, механізми,	2

	форми. Літ.: [1] с. 92-110; [3] с. 54-66; [4] с. 78-80	
3	Культура: поняття, походження. Основні підходи до аналізу сутності та морфологія культури. Агенти та інститути культури. Риси та проблема специфічності культури. Функції культури. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
Разом за семестр :		6

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ семінарського заняття	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві. Літ.: [1, с. 10-27, 2-8]	2
2	Антична філософія. Літ.: [1, с. 35-53, 2-7]	2
3	Філософія Нового часу та епохи Просвітництва. Літ.: [1, с. 91-132, 2-9]	2
4	Сучасна світова філософія. Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
5	Філософські проблеми буття (Онтологія). Літ.: [1, с. 189-205, 2-9, 11]	2
6	Гносеологія (філософська теорія пізнання). Літ.: [1, с. 206-228, 2-9, 11]	2
7	Культурологія як гуманітарна наука. Літ.: [1, с. 236-254, 2-10]	2
8	Міжкультурна комунікація і діалог культур. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	4
Разом за семестр:		18

Перелік семінарських занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	Вітчизняна філософська думка: традиції та особливості. Літ.: [1] с. 63-71; [3] с. 67-85	2
3	Культура: поняття, походження. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
Разом за семестр:		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	3
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	3
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	3
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	3
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Вибір теми ІДЗ.	3
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ. Підготовка до тестового контролю з тем 1-8.	13
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	3
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Задача ІДЗ	5
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 9-16.	13
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття.	3
Разом за семестр:		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда,

демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних завдань), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на семінарських заняттях,(усне опитування, участь в обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.
- оцінювання контрольних робіт (відповідно до графіка проведення лабораторно-екзаменаційних сесій для студентів заочної форми).

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час семінарських, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Як ІДЗ здобувач готує есе при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи.

При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) використовуються наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній

підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота					Контрольні заходи		Семестровий контроль
Семінарські заняття (мінімум – 4 контрольні точки)				ІДЗ	Тестовий контроль		Залік
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8		Т 1-4	Т 5-8	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	12-20	60-100**
24-40				12-20	24-40		

Примітка: * ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни; ТК – тестовий контроль;

** За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за семінарському занятті, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією; обговоренні ситуацій; результати самостійних робіт.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, відповідь на семінарському занятті не зараховується і для її зарахування він має детальніше опрацювати матеріал з теми та повторно вийти на її оцінювання викладачем у призначений для цього час.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу оцінюється під час тестування, яке здійснюється в MOODLE і передбачає перевірку тестових завдань в автоматизованому режимі. Кожний з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 25 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	12	14	16	18	20

На тестування відводиться 25 хвилин. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання ІДЗ

ІДЗ виконується у вигляді написання есе. Вимоги до написання есе розміщені на сторінці у Модульному середовищі для навчання (MOODLE).

Оцінювання індивідуально-творчої роботи включає: особливості змісту есе (світогляд, думки, почуття, ідеї, цінності); особливості композиції (послідовність викладу, аргументованість, переконливість); особливості стилю та мови (наукова проблема, грамотність та індивідуальність авторського стилю); оформлення есе (постановка наукової проблеми, авторська позиція щодо проблеми (критикує, сперечається, переконує, іронізує, нівелює, мотивує).

Критерії оцінювання індивідуально-творчої роботи (есе)

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання індивідуально-творчої роботи (есе)
Відмінно	<i>Оформлення</i> – охайне та грамотне, представлені усі елементи есе. <i>Чітко представлено наукову проблему та авторську позицію</i> (критикує, сперечається, переконує, іронізує, нівелює, мотивує). Композиція характеризується послідовністю викладу, аргументованістю та переконливістю.
Добре	<i>Оформлення</i> – охайне та грамотне. Представлені не всі елементи есе. <i>Є наукова проблема</i> . Композиція характеризується послідовністю викладу, аргументованістю, проте <i>авторська позиція не чітка</i> .
Задовільно	<i>Оформлення</i> – наявні виправлення та помилки. <i>Наукову проблему представлено поверхово</i> . Композиція характеризується слабкою аргументованістю та <i>не чіткою авторською позицією</i> .
Незадовільно	<i>Оформлення</i> неохайне. <i>Наукова проблема, авторська позиція відсутня</i> .

ІТЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів).

Теми для виконання ІДЗ

1. Тілесність людини у філософії.
2. Зміна уявлень про “істинну людину” в історії філософії.
3. Щастя як мета людського життя: евдемонізм Аристотеля проти сучасного гедонізму.
4. Вчення В.Вернадського про ноосферу.
5. Сумнів як метод пізнання.
6. Романтичні і натуралістичні форми мужності бути собою.
7. Розмаїття форм буття.
8. Вплив глобалізації на національну ідентичність: уніфікація чи нове дихання для локальних культур.
9. Субординативність та гетерархічність буття.
10. Багатозначність терміну “матерія”.
11. Культ споживання у сучасній культурі.
12. Мода як соціокультурний феномен: від засобу захисту до інструменту самовираження та соціального протесту.
13. Світоглядний і філософський аспекти проблеми часового початку тривання всесвіту.
14. Дискусії навколо теорії еволюції.
15. Проблема свободи і відповідальності особи у сучасному світі.
16. Особа і особистість в українському гуманітарному дискурсі.
17. Повсякденне пізнання як атрибут реального життя суб’єкта.
18. Чуттєве і раціональне в пізнавальному досвіді.

19. Роль цінностей в становленні особи фахівця.
20. Що таке справедливість? Порівняння концепцій Платона, Аристотеля та сучасних теорій справедливості.
21. Взаємопов'язаність тілесних і духовних цінностей.
22. Ставлення до істини як критерій ставлення до людини.
23. Філософія в умовах війни: як екстремальні обставини переосмислюють наші цінності та моральні принципи?
24. Культура і нація.
25. Проблема повноти української культури.
26. Роль культурної дипломатії у формуванні іміджу держави на міжнародній арені (на прикладі України).
27. Фахова культура в структурі української культури.
28. Українська культура в контексті світової культури.
29. Сучасна українська молодіжна субкультура.
30. Культура як основа людського існування.
31. Етичні дилеми штучного інтелекту.
32. Культурна ідентичність в епоху глобалізації.
33. Функції культури в сучасному суспільстві.
34. Вплив цифрових технологій на культурні практики сучасності: відвідування музеїв онлайн, віртуальні концерти та NFT-мистецтво.
35. Культура скасування (Cancel Culture) як новий інструмент суспільної моралі: за і проти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Семінарські заняття		Тестовий контроль	Контрольна робота		Залік
1	2	Т 1-8	якість виконання	захист роботи	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
6-10	6-10	24-40	21-35	3-5	60-100**
12-20		24-40	24-40		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Варіанти контрольних робіт і зміст завдань наведені у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи, що розміщені у системі «Модульне середовище для навчання». При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання; якість виконання практичного завдання; захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 6 до 10 балів, а практичне від 9 до 15 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку якості виконання завдань контрольної роботи становить від 21 до 35.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні якості виконання завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів
--------------	--

	навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	9	12	15
Всього балів	21	28	35

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (21 балів) та максимального (35 балів), знаходиться в межах 21-35 бали та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
F X	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві.

2. Світогляд людини, його сутність, структура та історичні типи.
3. Особливості філософського знання. Предмет філософії.
4. Структура та функції філософського знання.
5. Історія розвитку філософської думки Стародавньої Індії та Китаю.
6. Умови формування та загальні риси філософії стародавності.
7. Філософія Стародавньої Індії.
8. Філософія Стародавнього Китаю.
9. Зародження та основні етапи розвитку античної філософії.
10. Натурфілософський період (рання класика).
11. Класичний етап (висока класика) розвитку античної філософії.
12. Пізня класика (римсько-еллінський період) у розвитку античної філософії.
13. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.
14. Наукова революція XVII ст. і проблема методу пізнання у філософії.
15. Філософія Просвітництва: проблема людини.
16. Критичний ідеалізм Іммануїла Канта.
17. Філософські погляди Йоганна Готліба Фіхте.
18. Філософія Фрідріха Вільгельма Шеллінга.
19. Філософське вчення Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля.
20. Антропологічний матеріалізм Людвіга Андреаса Фейєрбаха.
21. Загальна характеристика сучасної філософської парадигми.
22. Ірраціоналістично-гуманістичний напрям у сучасній філософії.
23. Позитивістська тенденція в сучасній світовій філософії.
24. Комунікативна філософія.
25. Постмодерністський напрям у сучасній філософії.
26. Релігійно-філософські вчення.
27. Вітчизняна філософська думка: традиції та особливості.
28. Філософська думка в культурі Київської Русі.
29. Культурно-національне відродження XVI-XVII ст. і доба українського бароко.
30. Філософія Г.С.Сковороди. Філософія українського романтизму.
31. Особливості розвитку української філософії XX ст.
32. Історична еволюція поглядів на буття.
33. Основні форми буття.
34. Філософський зміст категорій «матерія», «рух», «простір» і «час».
35. Свідомість як філософська проблема.
36. Проблемне поле гносеології. Основні гносеологічні категорії. Суб'єкт і об'єкт у процесі пізнання.
37. Методи і прийоми пізнання.
38. Раціональні та позанаукові способи пізнання.
39. Наука як спосіб пізнання. Істина. Критерії істини.
40. Цінності як визначальна характеристика людського буття.
41. Норми і символи – практичне втілення цінностей.
42. Ціннісні орієнтації сучасної людини.
43. Культурологія як гуманітарна наука.
44. Культурологія як самостійна галузь знання: предмет та завдання культурології.
45. Структура та функції культурології.
46. Місце культурології в системі гуманітарних та природничих наук.
47. Методи культурологічних досліджень.
48. Культура: поняття, походження.
49. Основні підходи до аналізу сутності та морфологія культури.
50. Агенти та інститути культури.
51. Риси та проблема специфічності культури.
52. Функції культури.
53. Міжкультурна комунікація і діалог культур.
54. Сутність соціокультурної комунікації.
55. Елементи культурного простору та їх роль в процесі міжкультурної комунікації.
56. Культурні традиції та інновації.
57. Практика міжкультурної комунікації та освоєння іншої культури.
58. Тенденції сучасного культурного розвитку.
59. Основні риси сучасної світової культури.
60. Тенденції та моделі культурної універсалізації у світовому сучасному процесі.

61. Культура та глобальні проблеми сучасності.
62. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури.

12. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Філософія та основи культурології» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Філософія та основи культурології». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9015>
2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Філософія та основи культурології». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9015>

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. – Львів: ПП “Магнолія 2006”, 2025. – 504 с.
2. Бичко І., Ярошовець В., Бугров В. Філософія. Підручник. Центр учбової літератури. 2023. 648 с.
3. Гончарук-Чолач, Т. В. Філософія : навч. посіб. / Гончарук-Чолач Т. В., Гурик М. І., Джугла Н. В. ; [Західноукр. нац. ун-т]. - Тернопіль : ЗУНУ : Університетська думка, 2024. - 359 с.
4. Культурологія : навчальний посібник / Н. М. Барановська, І. Я. Хома – Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2025. – 194 с.
5. Сучасна культурологія: навчальний посібник./за заг. ред. К. В. Кислюка. Київ: Кондор. 2024. 342 с.

Додаткова

6. Філософія: практикум для здобувачів вищ. освіти ОС "Бакалавр" усіх спец. / [уклад. Л. Г. Дротянко та ін.]; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2023. - 49 с.
7. Шарко О. В. Філософія. Практикум: навч. посіб. / О. В. Шарко ; Київ. міжнар. ун-т. - Київ : Вид-во КиМУ, 2024. - 175 с.
8. Муляр В. І. Філософія: навч.-метод. посіб. / Муляр В. І. ; Поліс. нац. ун-т. - Житомир : Поліський національний університет, 2024. - 176 с.
9. Сандюк Л.О. Основи філософії. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2023. 412 с.
10. Семенюк Н., Лютко Н. Філософія екобезпечного розвитку людства – складова екофілософії людини. Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні Студії. Випуск 56. Видавничий дім «Гельветика». 2024, С. 115-122
11. Філософія : навч.-метод. посіб. з курсу "Філософія" для студентів усіх спец. і форм навчання / [І. В. Владленова та ін.]; за ред. О. М. Городиської, О. О. Дольської ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. - 199 с.
12. Мудраков В., Лютко Н., Павлик О. «Людське» та «Ідеологічне»: до осмислення російсько-української війни в категоріях ідентичності//Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, 2023, №2. –С.34-48
13. Лютко Н. , Козаченко С., Семенюк Н. Етична проблематика у сучасній філософській думці. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки. № 2(98) 2025. С. 144-152
14. Blackburn S. Philosophers Who Changed History. Dorling Kindersley. 2023. 368 p.
15. 365 Days of Philosophy: A Year of Daily Lessons from the World's Greatest Thinkers. Independently published. 2024. 373 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

Філософія та основи культурології

Тип (статус) дисципліни
Рівень вищої освіти

Загальна підготовка (ОЗП)
Перший (бакалаврський)

Мова викладання

Українська

Семестр

1

Кількість призначених кредитів ЄКТС

4,0

Форми навчання, для яких викладається дисципліна

Денна, Заочна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: розуміти інтелектуальне та соціокультурне призначення філософії, її пізнавальні та культуроутворюючі можливості; знати еволюцію основних філософських ідей та проблем, напрями і тенденції сучасного філософського дискурсу, їх зв'язок з попередньою інтелектуальною історією; вміти логічною послідовно та аргументовано усно і письмово висловлювати міркування щодо основних філософських проблем в контексті сучасних соціокультурних процесів; відрізняти суб'єктивні спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім; виявляти, формулювати та вирішувати проблеми із застосуванням філософських категорій; знати теоретичні підходи до визначення культури, усвідомлення її проявів та форм існування. уміти збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів із застосуванням методів критичного аналізу джерел; виявляти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, визначати їх специфічні риси та характеристики.

Зміст навчальної дисципліни. Філософія, коло її проблем і роль у суспільстві. Історія розвитку філософської думки Стародавньої Індії та Китаю. Антична філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження: основні риси та етапи розвитку. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія. Вітчизняна філософська думка: традиції та особливості. Філософські проблеми буття (Онтологія). Людина та її буття як предмет філософського осмислення. Гносеологія (філософська теорія пізнання). Філософська теорія цінностей (аксіологія). Культурологія як гуманітарна наука. Культура: поняття, походження, розвиток. Міжкультурна комунікація та діалог культур. Тенденції сучасного культурного розвитку.

Пререквізити – Вихідна

Кореквізити – ОЗП.07 Громадянське суспільство, ОФП.19 Основи наукових досліджень

Запланована навчальна діяльність. Лекції – 32 год., семінарські заняття - 18 год., самостійна робота – 70 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування (тестування), захист індивідуального завдання (есе), самоконтроль.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. – Львів: ПП “Магнолія 2006”, 2025. – 504 с.
2. Бичко І., Ярошовець В., Бугров В. Філософія. Підручник. Центр учбової літератури. 2023. 648 с.
3. Гончарук-Чолач, Т. В. Філософія : навч. посіб. / Гончарук-Чолач Т. В., Гурик М. І., Джугла Н. В. ; [Західноукр. нац. ун-т]. - Тернопіль : ЗУНУ : Університетська думка, 2024. - 359 с.
4. Культурологія : навчальний посібник / Н. М. Барановська, І. Я. Хома – Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2025. – 194 с.
5. Сучасна культурологія: навчальний посібник./за заг. ред. К. В. Кислюка. Київ: Кондор. 2024. 342 с.
6. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
7. Електронна бібліотека. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: канд. політ. наук, доц. Наталія ЛЮТКО